

Доклад за блок 20 в Ямбол

Една успешна акция с тъжен край!

11 октомври 2010

Национална мрежа за децата

Национална Мрежа за Децата

Кратка история по случая

Блок 20 в Ямбол е построен през 80-те години на миналия век. По думите на местните хора той е бил един от най-хубавите блокове в града по онова време с общо 198 апартамента. 53 апартамента стават собственост на граждани от съборените къщи наоколо, а в останалите се настаняват хора, които живеят в най-дълбока бедност по онова време или работници от Комунал Универс - местната фирма за почистване. Настаняването е станало без предварителна подготовка и без поемане на сериозен ангажимент за плащане на наем от страна на живущите там.

През всичките години от построяването на блока нито едно управление на община Ямбол не предприема законови мерки за спиране на занемаряването на собствеността. Ямбол в годините на прехода преминава през много кризи, водещи до увеличаване на безработицата. Бедността в тази част от ромския квартал се задълбочава и излизането от нея става все по-невъзможно за хората. Тези които успяват да се справят с бедността и изолацията се изселват от злополучния блок и така постепенно се формира гетото наречено бл. 20. През тези години за живеещите в това гето не е имало нито една специализирана програма, мярка или дейност от страна на държавата или общината за излизане от цикъла на бедността.

Всички местни управления занемаряват собствеността и вината основно е хвърлена върху обитателите. За превръщането на блока в гето или язвата на града се оказват виновни само и единствено тези, които го обитават. Единствената инициатива от страната на общината е преди 5 години, когато заради неплатени наеми са били прекратени всички договори за настаняване. В блока са налице множество проблеми като висока безработица, престъпност, болести, проституция, т.е. всички белези на крайградското гето, познати в много развиващи се страни.

Партийните лидери на местно и централно ниво, често се възползват от неграмотността и бедността на хората в блока. Предизборните кампании са съпроводени с купуването на гласове, раздаването на храни и щедри обещания, че хората няма да си плащат тока и водата и т.н. След вземането на местната власт хората остават излъгани за многото обещания, а тока и водата отдавна са спрени. Така, че години наред над 200 семейства живеят в пълна мизерия и безизходица.

...Тогава настаниха най-големите маргинали в Ямбол с очакването, че нещата ще се оправят... Хората се настаняваха без да са задължени да поемат ангажимент към собствеността... и след няколко години блокът се превърна в гето.

На нито една общинска администрация не и се занимаваше с тази язва ... стоеше се безучастно... по избори партийните лидери идваха и обещаваха безплатна вода, безплатен ток, а след това забравяха за хората...

Ромски общественик от Ямбол

Държавната воля и лидерството на кмета

Настоящият кмет Георги Славов е избран през 2007 година от листата на политическа партия ГЕРБ. Той е твърдо решен да се справи с този проблем, който е една „грозна гледка на входа на Ямбол“. Още през март 2009 година кметът на града пише писмо до министър - председателя, до министри и институции за окаяното състояние на блока и ужасните условия, в които живеят хората.

Една година по-късно, в средата на април 2010 се провежда среща с представители на Държавна агенция за закрила на детето, Агенция социално подпомагане, Министерство на труда и социалната политика, УНИЦЕФ, областна управа, както и с две граждански организации - Институт „Отворено общество“ и Фондация С.Е.Г.А. Решението от тази среща е да се предприемат добре планирани действия. Провеждат се няколко допълнителни срещи с Българската асоциация на социалните работници и Институт „Отворено общество“, които предлагат да се използват подходи в общността, които да водят до трайна промяна. Последващи действия не са предприети.

Противниците на сегашното кметско управление твърдят, че акцията по извеждането на хората и събарянето на бл.20 е с цел отвличане на вниманието на обществеността от заведените съдебни дела към кмета. Нещо повече, общинските съветници не са единни по отношение на събарянето на блока. Някои експерти считат, че блокът е в добро конструктивно състояние, а комисията назначена от кмета твърди точно обратното. В редица медийни изяви кметът твърди, че атаките срещу него идват от различни партийни централи и политически лидери. Според него това е политическо заиграване по случая.

Освен направените анкети по домовете и връчените предизвестия, друга подготвителна работа не е била извършена сред населението. Ясен план за действие след събарянето на блока по отношение на изселените хора няма. Волята на кмета е ясна и недвусмислена² - **блокът трябва да бъде съборен, а хората или да бъдат разпръснати по селата, или да си отидат там, откъдето са.**

Уважаеми г-н президент, г-н премиер, уважаеми госпожи и господа министри, депутати и представители на медиите,

С настоящето писмо бих искал да ви алармирам за изключително тежкия проблем, който съществува в община Ямбол по отношение на жилищен блок 20 в кв. „Райна Княгиня“. Този блок е едно „уникално“, в най-негативния смисъл на думата, съоръжение в града, държавата, а вероятно и в целия Европейски съюз. ...

Мой дълг като кмет на град Ямбол е да търся решение на този болен въпрос, но това не може да стане без участието на държавата и гражданското общество...

Оставам в очакване на бързата ви реакция.

Георги Славов – кмет на община Ямбол

² Събарят блок 20 в Ямбол видеоматериал:
http://www.btv.bg/news/bulgaria/obshtestvo/story/173375613-Sabaryat_proslovut_romski_blok_v_Yambol.html

Проблемът

На 30 май 2010 е издадена заповед за събаряне на „опасното съоръжение“, като е даден срок за изнасяне на хората от него. По думите на кмета и ромските медиатори е започнала разяснителна работа в блока. Въпреки това хората не са предприели необходимите действия за изнасяне от жилищата си.

Напрежението около блока започва да нараства на 15 септември. Започва разрушаването на блока от самите роми, като някои от тях споделят, че това е било провокирано от партийни лидери за нагнетяване на ситуацията. След като бетонна плоча пада върху дете при разрушаването на блока, кметът Георги Славов издава специална заповед за бедствено положение³ на територията на бл. 20 в Ямбол и прилежащата му територия.

Хората са изведени с полиция от жилищата им, след което се започва ограждането на територията около блока с железни платна. Присъствието на полицията е засилено. Изведените извън блока хора започват построяването на два лагера на поляната. Те са над 900 човека.

Започва политизирането на проблема. Политическа партия „Дром“ категорично застава против събарянето на блока, които правят своя пресконференция. Според кмета и общински служители Движението за права и свободи дава пари на хората да останат на поляната пред блока. Извеждането на политиката на преден план обаче отклонява вниманието за истинското положение на изведените хора. Една седмица след разрушаването около 250 – 300 човека⁴ продължават да живеят в пригодени жилища (колиби). Две деца са настанени в болница.

Липсата на течаща вода, застудяването и наличието на много малки деца, живеещи около блока под открито небе правят ситуацията изключително критична. Предлагани са хуманитарни помощи от неправителствени организации и помощи, като Български червен кръст, Каритас, Асоциация „Родители“, Националната мрежа за децата, сдружение „Самаряни“ и др. Помощта обаче не е приета, а децата бедстват.

Хората са изнервени до краен предел от честото посещение на медии и липсата на решения. По думите на кмета на хората могат да бъдат осигурени квартири за 3 месеца, но след това трябва да започнат да плащат наем сами. Не са изплащани еднократни помощи.

Уважаеми г-н президент, г-н премиер, уважаеми госпожи и господа министри, депутати и представители на медиите,

С настоящето писмо бих искал да ви алармирам за изключително тежкия проблем, който съществува в община Ямбол по отношение на жилищен блок 20 в кв. „Райна Княгиня“. Този блок е едно „уникално“, в най-негативния смисъл на думата, съоръжение в града, държавата, а вероятно и в целия Европейски съюз. ...

Мой дълг като кмет на град Ямбол е да търся решение на този болен въпрос, но това не може да стане без участието на държавата и гражданското общество...

Оставам в очакване на бързата ви реакция.

Георги Славов – кмет на община Ямбол

³ Започна разрушаването на бл. 20 (видео материал) <http://novinitepro.bg/bulgaria/zapochna-razrushavaneto-na-zlopoluchniya-blok-20.html>

⁴ Към 24 септември 2010

Неотложни действия

Начинът на провеждане на акцията по разселването на жителите на бл.20 и последващото му разрушаване крие редица рискове както за непосредствено засегнатите от кризата, така и за обществото като цяло. От една страна, въпреки, че бл.20 предлага ужасяващи жилищни условия, принудителното му напускане несъмнено предполага травма за живеещите в него деца, за които това е дом.

От друга страна, предприетите по този начин мерки противопоставят българите и ромите, живеещите в бедност и останалите, като създават риск от продължаваща дискриминация на тези групи и възпрепятстват интеграцията.

Нашата цел като Национална мрежа за децата е да помогнем днес! Именно за това посетихме Ямбол и два дни търсихме възможности как да помогнем за разрешаването на създалата се хуманитарна криза. В същото време като граждански организации се ангажираме да помогнем и в по-дългосрочен план. В двучасова работна среща с кмета на града ние постигнахме съгласие по три основни точки:

- 1) **Спешно настаняване на децата от 0 до 1,5 години в социални услуги заедно с майките им.** Оценка на най-нуждаещите се деца и майки и насочване към кризисни центрове и Звена „Майка и бебе” в страната. За тази цел двама социални работника от Сдружение „Самаряни” – Стара Загора могат да бъдат командирани за работа по случаите.
- 2) Асоциация „Родители”, съвместно с Каритас - Ямбол и Фондация „Болни от астма” - Ямбол ще започнат изработване на план за работа в местните училища, така че да се окаже **спешна хуманитарна помощ на бедните деца в училищата и предотвратяване на тяхното отпадане от училище.**
- 3) **Разкриване на поне няколко социални жилища** на територията на Ямбол, където да бъдат настанени най-рискосите семейства от бл. 20. В тези жилища е добре да работят добре обучени социални работници в работата с хора, живеещи в дълбока бедност и ниски социални умения.

„За решаването на проблемите на най-маргинализираните общности в страната в продължение на много години е направено почти нищо.

Същевременно се шири митът, че България е страна с щедри социални плащания и много социални услуги, където нуждаещите са прекомерно обгрижвани.

А всъщност сме страна, която практически няма социална жилищна политика – делът на обществения жилищен фонд е под 3%.

Има фундаментални права (и задължения за държавата), които са нетъргуеми – не може да има размяна на права срещу задължения. Например, правото на децата да имат покрив над главата си, здравословна храна, лекарства, когато са болни и много други неща, не зависи от това кои са, какви са и какво са направили или не са направили техните родители.”

Независим експерт по социална политика и социално включване

Научените уроци или инициативи за съживяване на кварталите

Основният извод, който трябва да бъде направен от опита в Ямбол е, че гетата в никакъв случай не бива да бъдат премествани без задълбочена и професионална предварителна работа в общността, тъй като това крие сериозни рискове за децата и особено най-малките.

Трансформирането на жилищата и крайградските квартали е необходимо да се осъществява по максимално ефективен и безопасен начин, като се използва холистичен подход на работа.

Всяка една трансформация трябва да става след като местните власти и правителствените структури са обединили своите усилия с местните граждански организации, жителите на квартала, бизнеса и цялата общност, така че да се създаде една споделена визия за възраждане на квартала.

Необходимо е Министерството на регионалното развитие и благоустройството да заложи в сегашния и следващия програмен период по оперативната програма „Регионално развитие” мерки за съживяване на крайградските квартали и осигуряване на достатъчно сигурни и достъпни жилища за хора, живеещи в бедност и изолация.

Министерството на труда и социалната политика, съвместно с Агенцията за социално подпомагане и Министерството на финансите трябва да осигурят необходимите ресурси в краткосрочен план за разкриване на социални жилища, където да бъдат настанени част от хората от бл. 20. В тази кризисна ситуация е необходимо да се настанят семействата в кризисните центрове и звена „Майка и бебе”, докато общинската администрация подготви своите социални услуги за настаняване.

Инициатива за съживяване на крайградските квартали

- *Работа с всички заинтересовани страни и разработване на индивидуален проект с ясна визия и цели за всяко гето в България.*
- *Изграждане на формални и неформални партньорства на местно ниво за постигане на целите по проекта.*
- *Сплотяване и обединяване на всички хора от квартала за по-добри и сигурни жилища.*
- *Включване на всички в изпълнението на проекта по изграждането на достъпни и безопасни жилища.*

Подслон за човечеството

Habitat for Humanity

www.habitat.org